

Placeringspolicy för Örebro kommuns kapitalförvaltning

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för Prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Kommunfullmäktige, den 25 januari 2017, § 13

Dokumentansvarig på politisk nivå: Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Finanschef

Innehåll

Syfte	4
Ansvarsfördelning	4
Kommunfullmäktige	4
Kommunstyrelsen.....	4
Kommunens kapitalförvaltning och avkastningsmål.....	5
Pensionsförvaltning.....	5
Stiftelseförvaltning	5
Långfristig likviditetsförvaltning	5
Kortfristig likviditetsförvaltning	5
Hållbara och ansvarsfulla placeringar	5
Risk	7
Tillgångslag.....	7
Tillåtna tillgångslag	7
Fördelning mellan tillgångslag	7
Tillåtna räntebärande värdepapper	7
Kreditrisk	8
Tillåtna aktier och fördelning mellan aktier	8
Motparter och förvaring av värdepapper	8
Uppföljning och rapportering.....	8
Intern kontroll	8
Bilaga 1 Ordlista.....	9

Syfte

Av kommunallagen (8 kap §2-3a) framgår att kommuner skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Kommunfullmäktige ska meddela föreskrifter om medelsförvaltningen och särskilda föreskrifter om förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

I föreskrifterna skall det anges hur medlen skall förvaltas. Därvid skall tillåten risk vid placering av medlen fastställas. Vidare skall det anges hur uppföljning och kontroll av förvaltningen skall ske.

Denna placeringspolicy anger föreskrifter för kapitalförvaltning av Örebro kommuns medel som är uppdelade i tre förvaltningsområden:

- Pensionsförvaltningen
- Långfristig likviditetsförvaltning
- Kortfristig likviditetsförvaltning

Placeringspolicyn fungerar även som en vägledning för förvaltning av donationsstiftelsernas medel som Kommunstyrelsen ansvarar för.

Kommunens placeringspolicy fastställs av Kommunfullmäktige. Som ett komplement till placeringspolicyn fastställer Kommunstyrelsen mer detaljerade riktlinjer.

Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige fastställer placeringspolicyn och beslutar – på förslag från kommunstyrelsen – om revidering av denna policy.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för följande åtgärder och beslut för kommunens förvaltning av medel:

- Uppföljning av resultat och tillgångsfördelning jämfört med kommunens placeringspolicy
- Uppföljning av hur ansvarsfulla och hållbara placeringar i placeringspolicyn tillämpas i kommunens förvaltning av medel
- Prövning av behovet av förändrade regler i placeringspolicyn
- Fastställer placeringsriktlinjer för förvaltning av medel
- Fastställer placeringsriktlinjer för placering av donationsstiftelsernas medel
- Beslut om kapitalförvaltning ska i extern eller intern regi.
- Delegering av beslut till personal inom kommunstyrelseförvaltningen om placeringar av medel för varje kalenderår
- Besluta om firmatecknare och attestanter för förvaltningen av medel för varje kalenderår

Kommunens kapitalförvaltning och avkastningsmål

Kommunens kapitalförvaltning av medel är uppdelade på fyra förvaltningsområden.

Pensionsförvaltning

Syftet med förvaltningen är att skapa en långsiktig likviditetsreserv för kommunens framtida utbetalningar av pensionsåtaganden utifrån de riktlinjer som fastställts av Kommunfullmäktige den 15 december 1999. Målet är att långsiktig värdesäkra kommunens pensionsskuld. Kommunens mål är därför att den långsiktiga avkastningen ska uppgå till 1,5 procent real årlig avkastning. Avkastningen kommer sannolikt att variera mellan åren beroende på den kortsiktiga utvecklingen på de finansiella marknaderna.

Stiftelseförvaltning

För att säkerställa en effektiv ekonomisk förvaltning av Örebro kommuns donationsstiftelser så samförvaltas huvuddelen av stiftelserna i en samförvaltd portfölj. Det är Kommunstyrelsen som ansvarar för Stiftelseförvaltningen.

Långfristig likviditetsförvaltning

Syftet med förvaltningen är att erhålla en god avkastning och skapa förutsättningar för att minska effekten av de likviditetsmässiga påfrestningar som kommer att följa av framtida åtagande. Målet är att skapa en likviditetsreserv för framtida åtaganden. Kommunens mål är därför att den långsiktiga avkastningen ska uppgå till 1,5 procent real årlig avkastning. Avkastningen kommer sannolikt att variera mellan åren beroende på den kortsiktiga utvecklingen på de finansiella marknaderna.

Kortfristig likviditetsförvaltning

Syftet är att förvalta kommunens likvida medel på ett sådant sätt som säkerställer en god betalningsberedskap för kommunkoncernen. Därutöver ska medlen placeras så att en god avkastning erhålls samtidigt som betalningsberedskapen upprätthålls. Målet för den kortfristiga likviditetsförvaltningen är att kommunen alltid har en säkerställd betalningsberedskap så att en så god avkastning erhålls samtidigt som säkerheten inte åsidosätts.

Hållbara och ansvarsfulla placeringar

Som en ansvarsfull investerare ska Örebro kommun möjliggöra en god långsiktig avkastning genom att placera tillgångar i hållbara företag, samt identifiera och uppmuntra förvaltare och företag som verkar för att uppfylla FN:s globala mål för en ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Vidare fastställer kommunens klimatstrategi att klimatbelastningen, i den sammantagna kapitalförvaltningen, ska vara lägre än jämförbara index och successivt minska, med ambitionen att vara klimatneutral 2030. Kommunen gör inga placeringar i företag som ägnar sig åt prospektering, exploatering, utvinning eller produktion av kol, olja, gas, oljesand och annan okonventionell fossil olja¹.

Vidare ska placeringar inte ske i företag vars omsättning huvudsakligen härrör från produktion och distribution av tobak, alkohol, droger, kommersiell spelverksamhet, krigsmateriel och pornografi. Kommunen ska sträva efter att på sikt inte placera i företag

¹ Finansmarknaden behöver ställa om för att möjliggöra ett större utbud av fossilfria investeringsmöjligheter. Under övergångsperiod accepteras därför investeringar där fossil energi får utgöra en mindre del av innehavet.

vars verksamhet till någon del omfattar produktion och distribution av tobak, alkohol, droger, kommersiell spelverksamhet, krigsmateriel och pornografi.

Örebro kommun vill att företag som vi äger, antingen direkt eller genom investeringar i fonder, följer FN Global Compacts grundläggande principer om mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption för ett ansvarsfullt företagande. Dessa principer baseras på FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Rio-deklarationen samt FN:s konvention mot korruption. För företag som är verksamma i Sverige preciseras delar av dessa normer ytterligare i den svenska lagstiftningen kring likabehandling, diskriminering, arbete, arbetsmiljö samt mutor.

Förvaltning: Utvärdering, uppföljning och dialog

Förvaltare ska följa FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI, Principles for Responsible Investments) och fonder som redovisar sitt klimatavtryck uppmuntras.

Vid val av placering, och som en del av utvärderingen, beaktas hur förvaltaren aktivt arbetar för att investera i företag vars strategi och styrning främjar FN:s globala mål för en ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbar utveckling samt FN Global Compacts grundläggande principer.

Kommunen lägger vikt vid att tydligt kommunicera sin policy, sina placeringsbeslut samt resultatet av dialogen med bolag och förvaltare i syfte att bidra till ökad transparens och utveckling inom hållbara och ansvarsfulla placeringar.

Utvärdering och uppföljning av placeringar

Vid utvärdering av jämförbara fonder ska, tillsammans med faktorer som finansiell risk och avkastning, hänsyn tas till fondens klimatavtryck samt förvaltningens strategi för att uppnå en minskad klimatbelastning över tid.

Örebro kommun granskar alla innehav i portföljerna utifrån fastställd policy. Resultatet av granskningen ska identifiera placeringar som bedöms avvika mot policyn och ger ett välgrundat beslutsunderlag, vilket kan innebära att Örebro kommun

- väljer en placering,
- avyttrar en placering eller
- inleder en dialog med företag och/eller förvaltare i syfte att bidra till en positiv utveckling.

Risk

Kommunens mål är att placeringarna ska ske med den lägsta möjliga risknivå som krävs för att uppnå det fastställda avkastningskravet. Den tillåtna risknivån preciseras i följande avsnitt om tillåtna tillgångslag och tillåtna räntebärande värdepapper, aktier och derivat.

Tillgångslag

Tillåtna tillgångsslag

De förvaltade medlen får placeras i följande tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper
- Aktier
- Likvida medel

Placeringar av medel kan ske genom förvärv av enskilda värdepapper eller genom förvärv av andelar i värdepappersfonder.

Förvärv av fondandelar förutsätter att fondens placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med de placeringsregler som anges i denna placeringspolicy.

Derivatinstrument får endast användas för att minska risken i en portfölj genom att tex valutasäkra eller kurssäkra en direktplacering i en underliggande tillgång. Vid investering i investeringsfonder gäller respektive fonds fondbestämmelser för derivathantering.

Den kortfristiga likviditetsförvaltningen får endast investera i tillgångsslag 1 och 3.

Fördelning mellan tillgångsslag

Fördelning mellan olika tillgångsslag uttrycks som en normalportfölj vilken speglar kommunens strategi i kapitalförvaltningen. Normalportföljen motsvarar den portföljsammansättning som krävs för att den förväntade avkastningen ska motsvara avkastningskravet över tid. Placeringarna får dock variera mellan angivna högsta och lägsta värden utifrån aktuell situation på finansmarknaden.

Tillgångsslag	Normalt	Lägst	Högst
Räntebärande värdepapper	65 %	60 %	100 %
Aktier	35 %	0 %	40 %
Likvida medel	0 %	0 %	10 %

I samband med större förändringar av placeringarna får andelen likvida medel tillfälligt uppgå till ett högre värde. För den kortfristiga likviditetsportföljen gäller ingen begränsning för likvida medel.

Tillåtna räntebärande värdepapper

Kapitalförvaltningen har rätt svenska och utländska räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet utan valutarisk.

Inom ramen för räntebärande tillgångar är global exponering tillåten mot statsobligationer, bostadsobligationer, företagsobligationer samt valuta inom ett balanserat ränteallokeringsmandat. Exponeringen ska ske i fondform och får totalt utgöra 20 % av ränteallokeringen och max 15 % av total portfölj. Det finns ingen durationsbegränsning i mandatet men risknivån som uttrycks som standardavvikelse får

maximalt uppgå till 6,0 %. Värdepapper i mandatet får understiga Investment grade i kreditvärdighet men genomsnittlig kreditrating i mandatet får lägst vara BBB-.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att en motpart inte kan svara upp mot sina betalningsåtaganden, exempelvis till följd av en betalningsinställelse. För att bedöma graden av kreditvärdighet tillämpas Standard & poor's ratingkategorier. Kapitalförvaltningen har rätt att placera i räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet dvs motsvarande minst investment grade (fyra högsta ratingkategorierna enligt Standard & Poor's eller motsvarande bedömd risknivå). Räntebärande placeringar i annan valuta än SEK ska vara valutasäkrade.

Tillåtna aktier och fördelning mellan aktier

Kapitalförvaltningen har rätt att placera i aktier i börsnoterade bolag. Med börsnoterade bolag menas bolag vars aktier är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Placering i svenska aktier kan ske genom investering i enskilda aktier eller genom förvärv av andelar i värdepappersfonder. Placering i utländska aktier får endast ske genom förvärv av andelar i värdepappersfonder.

Motparter och förvaring av värdepapper

Förvärv och försäljning av värdepapper, extern förvaltning samt förvaring av kommunens tillgångar får endast ske via motparter som har erforderliga tillstånd från finansinspektionen. Utländska institutioner ska ha tillstånd motsvarande Finansinspektionen.

Uppföljning och rapportering

Rapportering och uppföljning av kommunens placerade medel ska verifiera att placeringar och risker överensstämmer med placeringspolicyn. Rapportering ska minst innehålla portföljförvaltningens resultat, riskmått och exponeringar. Rapportering till Kommunfullmäktige sker i samband med Årsredovisning och delårsrapporter. Rapportering till Kommunstyrelsen sker löpande under året.

Intern kontroll

Den interna kontrollen ska säkerställa att förvaltningen av kommunens medel sker inom ramen för fastställd placeringspolicy samt förebygga avsiktliga eller oavsiktliga fel i de administrativa rutinerna.

Bilaga 1 Ordlista

Avkastning	Procentuell förändring på ett värdepapper eller en portföljs värde.
Bostadsobligation	Räntebärande värdepapper som ges ut av ett bostadsinstitut enligt den svenska lagstiftningen för säkerställda obligationer.
Certifikat	Räntebärande värdepapper med en löptid upp till ett år.
Derivatinstrument	Finansiellt instrument vars värde beror på ett annat underliggande värdepapper. Derivatinstrument används för att hantera kurs- och ränterisker. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och swappar
Duration	Ett sätt att mäta en obligations genomsnittliga räntebindningstid. Duration är också ett vanligt riskmått för en obligation. Måttet beskriver obligationens ränterisk, dvs hur mycket priset på obligationen ändras när räntenivån ändras med en procentenhet.
Emission	Utgivande av ett finansiellt värdepapper
Emittent	Utgivare av finansiella värdepapper
Fond	Se värdepappersfond
Företagsobligation	Räntebärande värdepapper som ett företag har gett ut
Index	Ett index är ett mått som ska spegla och beräkna utvecklingen i form av avkastning på en finansiell marknad. Benämns oftast som jämförelseindex eller benchmark för att jämföra en portföljs avkastning och utveckling.
Institut	En bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag
Kreditmarknad	Marknaden för lånat kapital för långa och korta lån. Ett samlingsbegrepp för obligations- och penningmarknaden
Kreditrisk	Risken att en förlust uppstår för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser samt risken att värdeförlust uppstår på grund av försämrade kreditkvalitet.

	Detsamma som motpartsrisk. Se även Ratingkategorier
Kupongränta	Fast ränta på en obligation som betalas ut vid bestämda tidpunkter, normalt en gång per år. Kupongräntan beräknas i procent på det investerade beloppet.
Löptid	Tiden mellan utgivning och återbetalning för ett räntebärande värdepapper eller derivatinstrument.
Marknadsvärde	Det värde som ett värdepapper köps och säljs till.
Motpartsrisk	Risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser
Obligation	Löpande skuldförbindelse som ger en eller flera utbetalningar av avtalat belopp (ränta). Vissa obligationer har flera utbetalningar iform av återkommande räntebetalningar och kallas då kupongobligationer. En obligation utan räntebetalning kallas nollkupongobligation (statsskuldväxel eller certifikat)
Obligationsmarknad	Marknaden för värdepapper som har löptider på längre än ett år (ex statsobligation, bostadsobligation, företagsobligation).
Option	Ett finansiellt instrument som ger rätten att köpa eller sälja ett underliggande värdepapper vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris.
Penningmarknad	Marknaden för räntepapper som har löptider upp till ett år (ex statsskuldväxlar eller certifikat)

Ratingkategorier enligt Standard & Poor´s

Långfristig Ratingnivå	Kortfristig Ratingnivå	Förklaring	Exempel på låntagare (2016)
Investment grade			
AAA	A-1+	Högsta rating. Extremt stark betalningsförmåga	Svenska staten, Kommuninvest
AA	A-1+	Hög kvalitet. Mycket stark betalningsförmåga	Örebro kommun, Handelsbanken, Swedbank, Investor
A	A-1/A-2	Stark betalningsförmåga.	Atlas Copco, Assa Abloy, TeliaSonera

		Viss känslighet för negativa händelser	
BBB	A-2/A-3	Tillräckliga skyddsparametrar men mer sannolikhet för negativa händelser	Ericsson, Holmen, Vattenfall
Non Investment Grade (High Yield)			
BB	B	Är mindre sårbart på längre sikt än lägre rankade låntagare men det finns en osäkerhet om att uppfylla finansiella åtaganden	Com Hem Holding, Nobina, SSAB
B	C	Stor osäkerhet men kan i dagsläget möta betalningskrav	SAS
CCC	C	Kan ej möta åtagande eller faran för det är överhängande	
CC	C	Med stor sannolikhet betalningsinställelse	
C	D	Lägsta kreditbetyget. Konkursansökan har inlämnats	
D	D	Konkurs	

Real avkastning	Den reala avkastningen motsvarar den nominella avkastningen minus den förväntade inflationen
Real ränta	Real ränta anges exklusive ersättning för inflationen. Istället får placeraren ersättning för den faktiska inflationen under placeringsperioden
Realobligation	Realobligationer är räntebärande värdepapper som är skyddade mot inflation. De har en fast real ränta plus en ersättning för den faktiska inflationen under statspapperets löptid. Det innebär att eventuell inflation inte kan urholka värdet på obligationen.
Räntepunkt	En hundra delar procent. 50 räntepunkter är 0,5 procentenheter
Ränterisk	Risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer ändras.
Rörlig ränta	Ränta som varierar beroende på det allmänna ränteläget.

Statslåneräntan	Statslåneräntan är en referensränta. Riksgälden bestämmer statslåneräntan varje torsdag och räntan beräknas utifrån den genomsnittliga marknadsräntan för statsobligationer med en återstående löptid på minst fem år.
Statsobligation	Obligationer som en stat ger ut. I Sverige är det Riskgälden som ger ut statsobligationer
Statsskuldväxel	Räntebärande värdepapper med kort tid löptid under ett år. Riksgälden ger normalt ut statsskuldväxlar upp till sex månaders löptid.
Säkerställda obligationer	För säkerställda obligationer gäller att viss egendom, som kan kallas säkerhetsmassa, reserveras i huvudsak för obligationsinnehavarnas fordringar. Säkerställda obligationer innebär normalt lägre kreditrisk än icke säkerställda obligationer, vilket medför att upplåningskostnaderna blir lägre.
Termin	Ett avtal som förbinder någon att köpa eller sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris.
Valutarisk	Risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då växelkurser ändras.
Värdepappersfond	En fond som förvaltar aktier eller andra värdepapper. Fonden ägs av andelsägarna och tillgångarna i fonden ska förvaltas av ett fondbolag som har tillstånd att bedriva fondverksamhet och som står under finansinspektionens tillsyn. Tillgångarna i fonden ska förvaras hos ett särskilt förvaringsinstitut.